

Nr 135

Av herr **Kaijser** och fru **Wallentheim**, om inrättande av en extra ordinarie tjänst som lärare vid skola för döva.

Döva och hörselskadade barn med cerebral pares (tidigare kallade spastiska) har från samhällets sida länge varit starkt försummade. Först i och med att en specialavdelning inrättades läsåret 1956/57 vid Eugeniahemmet, har de kunnat erhålla en skolundervisning, som är anpassad efter deras svåra handikapp. Erfarenheterna av denna verksamhet är ytterligt positiva. För föräldrarna till dessa hårt drabbade barn har den inneburit en länge efterlängtd lösning av skolproblemet.

På särskild framställning från skolöverstyrelsen har medel till specialundervisningen vid Eugeniahemmet beviljats under läsåret 1956/57 för 15 veckotimmar, kungl. brev 28 september 1956, och under läsåren 1957/58 och 1958/59 för 30 veckotimmar, kungl. brev 30 augusti 1957 och 13 juni 1958. Medlen har utgått ur förslagsanslaget Folkskolor m. m.: Bidrag till avlöning åt lärare m. m. vid vissa sjukvårdsanstalter och barnhem. En lärare har varit anställd som timplärare. Han har haft utbildning såsom lärare i kunskapsämne i skola för döva, en kompetens som är nödvändig för denna undervisning.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1959/60 har skolöverstyrelsen framhållit att den anser, att specialundervisningen i fråga i fortsättningen bör sortera under dövundervisningen med anknytning till distriktsskolan för döva å Manilla, och föreslagit att den lärartjänst, som nu är knuten till Eugeniahemmet för specialundervisningen, från och med budgetåret 1959/60 överflyttas till dövundervisningen med skyldighet för innehavaren att tills vidare tjänstgöra vid Eugeniahemmet samt att ytterligare en tjänst av samma slag inrättas. Tjänsterna föreslås såsom extra ordinarie. Förslaget äger samband med vissa åtgärder föreslagna av en inom överstyrelsen företagen utredning rörande diagnostisering, placering och behandling av hjärnskadade döva barn.

Lärare i kunskapsämne vid skola för döva har efter folkskolläraryxamen 2 års särskild utbildning vid dövlärareseminariet. I många fall har läraren före specialutbildningen innehaft ordinarie eller extra ordinarie tjänst inom folkskolan. Det är naturligt, om man efter en sådan utbildning också gör anspråk på rimliga anställningsförhållanden, särskilt om det gäller tjänstgöring under de mycket svåra och särartade förhållanden, som det här rör sig om. Den nuvarande anställningsformen såsom timplärare är synnerligen oförmånlig.

Den lärare, som nu tjänstgör vid undervisningsavdelningen, är den tredje i ordningen på mindre än tre år. Han har meddelat, att han icke kommer att kvarstå i tjänsten, om denna icke ges fastare karaktär. Det måste betraktas som i hög grad olämpligt med så täta lärarbyten för en undervisning med så speciella krav, som det här är fråga om. Det är också mycket tveksamt, om man med nuvarande anställningsförhållanden kan få någon annan sökande till befattningen.

Skolöverstyrelsens utredning om de hjärnskadade döva barnen innefattar frågan om döva och hörselskadade barn med cerebral pares. Departementschefen anför i bil. 10 till statsverkspropositionen år 1959, punkt 243/33, s. 544, att han icke nu är beredd att framlägga förslag med avseende på de av skolöverstyrelsen begärda lärartjänsterna vid Eugeniahemmet, då han icke fått del av den av överstyrelsen åberopade utredningen.

I och för sig är denna motivering helt förklarlig, men den innebär, att skolfrågan för en grupp allvarligt handikappade barn löper risk att över huvud taget icke kunna lösas. Oavsett hur skolöverstyrelsens utredning i övrigt kommer att behandlas, är det nödvändigt att döva och hörselskadade barn med cerebral pares beredes specialundervisning. Skolöverstyrelsens förslag att organisatoriskt överföra ifrågavarande undervisning till dövundervisningen med anknytning till distriktsskolan för döva å Manilla utgör en naturlig och smidig lösning av organisationsproblemet, som garanterar att döv lärare i framtiden kan rekryteras till denna undervisningsform.

Med hänvisning till vad här anförts får vi hemställa,

att riksdagen — för att de döva och hörselskadade barnen med cerebral pares icke må bli ställda utan undervisning — i samband med att propositionen om anslag till skolorna för döva behandlas måtte besluta att anslå medel till minst en extra ordinarie tjänst som lärare i kunskapsämne vid skola för döva med placering tills vidare vid Eugeniahemmet i Stockholm, varvid den nuvarande timplärartjänsten förutsättes bortfalla.

Stockholm den 27 januari 1959

Rolf Kaijser

Annie Wallentheim